

Πάσχα στο «Νταχάου»: Με “παράξενα” άμφια πάνω από τα γκρίζα ρούχα

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Μετά την πτώση του άθεου καθεστώτος και τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, είχαμε τη δυνατότητα να ταξιδεύουμε στο εξωτερικό. Όταν για πρώτη φορά βρέθηκα με τους φοιτητές του τμήματος νεοελληνικής φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Λομονόσωφ της Μόσχας τό 1990 στην Αθήνα, έκκλησιαστήκαμε την Κυριακή στη ρωσική εκκλησία της οδοῦ Φιλελλήνων, όπου γνωρίσαμε δύο αδέρφια, Ρώσους τῆς διασποράς, μεγάλης ηλικίας. Ζοῦσαν στό Βέλγιο, ἀλλά κάθε χρόνο, ὅπως μᾶς εἶπαν, ἐρχόντουσαν γιά προσκύνημα στήν Ἑλλάδα καί ἀπαραίτητα ἐπισκέπτονταν τό Ἅγιον Ὄρος. Όταν μετά τό 1917 ἔχασαν τήν πατρίδα τους, τήν ὀρθόδοξη Ρωσία, ἡ ὀρθόδοξη Ἑλλάδα ἔγινε ἡ δεύτερη πατρίδα τους. Σέ μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συναντήσεις μας, ὁ κ. Δημήτριος καί ὁ κ. Κωνσταντῖνος ἀπευθυνόμενοι στούς φοιτητές τούς εἶπαν:

«Παιδιά, εἴστε εὐτυχισμένοι πού μαθαίνετε ἑλληνικά, τήν εὐλογημένη αὐτή γλώσσα». Καί στή συνέχεια μᾶς διηγήθηκαν τήν ἐξῆς ἱστορία:

«Πλησίαζε τό τέλος τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, Μάιος τοῦ 1945. Πολλοί αἰχμάλωτοι πολέμου βρίσκονταν ἀκόμη στά στρατόπεδα. Ἐμεῖς εἴμασταν κρατούμενοι στό στρατόπεδο “Νταχάου”.

Θυμηθήκαμε ὅτι τό Πάσχα ἦταν τόν Μάιο καί ἡ καρδιά μας ἔσπασε ἀπό τή λαχτάρα τῆς ἀναστάσιμης ἀκολουθίας. Ἀλλά πῶς, Θεέ μου; Τό ἀδύνατο γρήγορα ξεπεράστηκε. Μᾶς πλησίασε ὁ διερμηνέας τῆς ἐπιτροπῆς κρατουμένων τοῦ στρατοπέδου, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐνημέρωσε ὅτι στό στρατόπεδο ἦταν κρατούμενοι ὀρθόδοξοι Ἕλληνες καί Σέρβοι, οἱ ὁποῖοι προτείνουν νά ὀργανωθοῦμε ὅλοι μαζί γιά τήν πασχαλινή λειτουργία.

Ἀνάμεσα στούς Ἕλληνες ἦταν ἱερεῖς, διάκονος καί ἀπλοὶ μοναχοί ἀπό τό Ἅγιον Ὅρος. Φυσικά δέν εἶχε κανεῖς ἄμφια, οὔτε ὑπῆρχαν εἰκόνες, κεριά, νάμα καί πρόσφορο. Πῶς νά τελεσθεῖ ἡ θεία Λειτουργία; Καί αὐτός ὁ προβληματισμός λύθηκε γρήγορα. Σκεφτήκαμε νά κατασκευάσουμε ἐμεῖς τά ἄμφια! Πήραμε τίς βαμβακερές πετσέτες ἀπό τό νοσοκομεῖο τοῦ στρατοπέδου καί ράψαμε ἐπάνω τούς σταυρούς πού εἶχαν στίς ποδιές τους οἱ νοσοκόμες. Μεταξύ τῶν κρατουμένων ἦταν καί καθολικοὶ ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι μᾶς παραχώρησαν γιά τήν τέλεση τῆς ἀναστάσιμης ἀκολουθίας μιά μικρή αἶθουσα, πού μόνο σ’ αὐτούς εἶχαν δώσει οἱ Γερμανοί γιά τήν προσευχή τους.

Τό πρωτότυπο αὐτό παρεκκλήσι δέν εἶχε ἀπολύτως τίποτα, ἐκτός ἀπό ἕνα τραπεζάκι καί μιά εἰκόνα τῆς Παναγίας. Στή Λειτουργία συμμετεῖχαν Ἕλληνες, Σέρβοι κι ἐμεῖς οἱ Ρῶσοι.

Σ’ ὅλη τήν ἱστορία τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας ἴσως δέν ὑπῆρχε ἄλλη θεία Λειτουργία σάν αὐτή στό “Νταχάου”, τόν Μάιο τοῦ 1945. Οἱ ἱερεῖς ἔβαλαν τά παράξενα ἄμφια πάνω ἀπό τά γκρίζα ροῦχα τῶν φυλακισμένων πού φοροῦσαν, καί ἄρχισαν τήν ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου στά ἑλληνικά καί σλαβικά. Ὁ ἀναστάσιμος κανόνας, τά στιχηρά τοῦ Πάσχα, τό ἀναστάσιμο Εὐαγγέλιο, ὅλα ἀπ’ ἔξω. Δέν παραλείφθηκε οὔτε ὁ κατηχητικός λόγος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τόν ὁποῖο ἀπήγγειλε ἀπέξω μοναχός ἀπό τό Ἅγιον Ὅρος μέ τόση δύναμη καί κατάνυξη, πού νομίζαμε ὅλοι ὅτι ἀνεβήκαμε στόν οὐρανό. “Ποῦ σου, θάνατε, τό κέντρον ; Ποῦ σου, Ἄδη, τό νῆκος;”.

Μέχρι τήν τελευταία μας ἀναπνοή δέν θά ξεχάσουμε τούς λόγους αὐτούς. Μᾶς φάνηκε ὅτι μιλοῦσε ὁ ἴδιος ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μέ τό στόμα τοῦ

μοναχοῦ. Κλαίγαμε ὅλοι. Χαιρόμαστε σάν μικρά παιδιά κι ἐμεῖς οἱ Ρῶσοι τῆς διασποράς, πού χάσαμε τήν πατρίδα μας ἀλλά βρήκαμε τόν Θεό στήν ξενιτειά, καί μαζί μας οἱ ἄθιοι στρατιῶτες, πού στήν κόλαση τοῦ πολέμου ἄνοιξαν τά μάτια τους καί ἀντίκρισαν τόν Θεό τῆς ἀγάπης. 18 ὀρθόδοξοι ἱερεῖς καί ἕνας διάκος, Ἑλλήνες καί Σέρβοι, τέλεσαν τήν ἀξέχαστη ἀναστάσιμη ἀκολουθία.

Πέρασαν τά χρόνια. Στό “Νταχάου” ὑπάρχει ἕνα παρεκκλήσι – μνημεῖο, ὅπου σέ κάθε θεία Λειτουργία μνημονεύονται ὅλα τά ὀνόματα αὐτῶν τῶν μαρτύρων, ἱερέων καί μοναχῶν. Τούς θυμόμαστε νά λάμπουν ὁλόκληροι σάν λαμπάδες καί νά μή φοβοῦνται τήν τραγωδία τοῦ πολέμου. Ἐκεῖνοι μᾶς ἔμαθαν, ὅτι στήν πιό σκληρή καί ἀπάνθρωπη δοκιμασία ὁ πιστός δέν εἶναι ὁ μόνος του. Ἔχει δίπλα του τόν στοργικό Πατέρα του, τόν Χριστό. Τί ἔχει νά φοβηθεῖ;»

Ἦταν καλοκαίρι. Κι αὐτοί μᾶς χαιρέτισαν. Χριστός Ἀνέστη!

Dr. Ναταλία Γ. Νικολάου
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου
Λομονόσωφ Μόσχας

ἀπό τό περιοδικό «Ἡ Δράση μας»
[τεῦχος Μαΐου 2019](#)

Εκ του ιστοτόπου της Χριστιανικής Φοιτητικής Δράσης xfd.gr